

Učitel matematiky

Alena Šarounová; Jiří Mikulčák
Přečetli jsme za vás

Učitel matematiky, Vol. (1992), No. 4, 28–29

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152139>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

prostřednictvím učitelů a učebnic. V zahraničí je často didaktika s historií matematiky spojována do jednoho oboru. Podobně tomu bylo dříve i u nás (Q.Vetter 1881-1960), F.Balada (1902-1961). V posledních desetiletích neměla historie matematiky ani obor vědecké výchovy ani jakékoli zázemí na UK.

Postgraduální studium výuky matematiky a informatiky by mělo být zahajováno až po několikaleté učitelské praxi uchazeče a to zejména mimořádnou formou (současné prověřování poznatků v učitelské praxi). Jednou částí disertační práce by mohlo být např. sepsání učebního textu, sbírky úloh apod., včetně metodického komentáře, rozboru obtížných partií. To vše by mělo být podloženo vyhodnocením vlastního působení na škole.

Obor postgraduálního studia "Obecné otázky matematiky a informatiky" je určen pro absolventy učitelského studia kombinací s matematikou nebo informatikou s aprobací pro třetí stupeň (resp. absolventy jiných vysokých škol s doplněnou učitelskou kvalifikací), vyjimečně pro pedagogy vysokých škol vyučujících matematice, informatice, resp. didaktikám těchto předmětů. Pro studium prvního podoboru (Elementární matematika) bude zpravidla vyžadována aspoň tříletá učitelská praxe. Druhý podobor (Dějiny) je určen též pro absolventy odborného studia matematiky a informatiky. Pro studium třetího podoboru (Výuka) je požadována aspoň tříletá učitelská praxe. Studium bude probíhat zejména mimořádnou formou.

Pro přijetí ke studiu oboru "Obecné otázky matematiky a informatiky" postgraduálního studia se předpokládá bezpečná znalost hlubších základů celé středoškolské matematiky, povšechná orientace v dějinách matematiky, dobré zvládnutí metodiky řešení úloh středoškolské matematiky, zájem o tuto problematiku. Výchova bude vedena převážně formou kontrolovaného studia doporučené literatury a pomocí zapojení do práce seminářů. Po ukončení každého školního roku bude úspěšnost studia doktorandů prověřována pohovorem (nezávisle na vedoucím disertační práce). Vyhlášení konkursu k přijetí do postgraduálního studia na MFF UK bude zveřejněno patrně v březnu 1992. Upozorňujeme, že obor "Obecné otázky matematiky a informatiky" se bude otvírat i na PŘF Masarykovy univerzity v Brně.

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

(vybrali A.Šarounová a J.Mikulčák)

"Není-li nemožno, jest aspoň nesnadno předvídati cos pozitivního pro budoucnost vědy vůbec neb jen matematiky v Čechách. K růžovým nadějím zdá se opravňovati idealismus i píle mládeže, pokud si volí vědecké povolání, méně slibné jsou poměry, v nichž jest jí studovati. Snahy o jejich zlepšení tříští se o nekulturnost, která se usadila na místech, kde by to bylo nejméně očekávati. Mnoho - ne-li vše - záleží na tom, jak zdravý smysl národa dovede odstraniti rmut, který s sebou přinesl převrat. - Také pohled do minulosti nepůsobí povzbudivě - ... tím se vysvětluje ona neslýchaná neostýchavost a chamtivost, kterou nás národ překvapil po převratu. Jest nutným jiný základ mentality národní, 500 let je doba dosti dlouhá, aby se v ní národ mohl vybouřiti, ... Doba je vážná a žádá, aby se národ kulturně přizpůsobil evropské společnosti. Energie skrytá v mladé generaci může v tom směru

zajistiti znatelné pokroky, když bude řádně vedena. Demagogická hesla o převýchově, návštěvě ciziny, naivní pokusy o výměnu učenců nás leda mohou učiniti směšnými. Užítku nám může přinést jen řádné vybudování vysokých škol a knihoven, které by se vyrovnalo příslušným institucím zemí románských i germánských. Jest právě v tomto směru ještě vykonati mnoho práce, aby česká věda a osvěta zaujala ve společnosti evropské ono místo, na němž ji chceme míti my, moderní idealisté, upírajíce zraky nikoli do minulosti, nýbrž do budoucnosti a nacházejíce oporu svých tužeb v nepopíratelném nadání národa. "

Významný český matematik Matyáš Lerch (1860-1922)
ve sbírce "Z temna poroby k slunci svobody, Borov-
vý, Šulc 1921)

"Zdá se, že vzdělávání nevědomých takzvanými učiteli probíhá jako bitva vedená se střídavým štěstím. Vyučovat, učit, to je dost těžká práce. Ovšem pasivní tvar tohoto slovesa, učit se, není o nic lehčí. Hlavně když jest nutno učit se, učit se, učit se, abychom se odnaučili, co nás učili, když ještě učili, co se ne-
učí. Je ještě štěstí, že mnoho, co jsme se učili ve škole, se za-
pomene. A člověk si odnáší ze školy vzpomínky, které většinou ne-
mají nic společného s nabytými vědomostmi.

Jan Werich: Všechno je jinak, Praha 1991, s.23)

"Učitelé jsou neštěstím národa, protože razí cestu sociální revo-
luci a nezaslouží si lepších platů, neboť málokterý český sedlák
má ročně 400 zlatých čistého zisku jako oni"

Jan Palacký - na sněmu v 19.století

"Mnohý obecní sluha lepší službu má než kterýkoliv učitel, ačkoli
tito dítky, onino jenom dobytek opatrují"

Karel Havlíček Borovský

"Dokud budeme platit víc generálům, než učitelům, nebude na světě
mír"

Jan Masaryk

RECENZE

Kuřina, F.: Praktikum algebraické techniky

(Josef Lindauer)

Souhlasím s autorem, že algebra je vlastně novým jazykem, který se žáci učí a zvládnutí algebraických dovedností je předpokladem k aplikacím a studiu matematiky ve vyšších ročnících. Toto praktikum není jen další sbírkou úloh. V první části dobře ukazuje, že algebraické vyjadřování pomocí proměnných je účelnější, rychlejší a elegantnější. Toho může učitel i samotný žák využít na mnoha stránkách vhodně seřazených úloh. Druhou část lze bohatě využívat na nácvik algebraických dovedností, zejména dosazování a používání vzorců. Jednotlivé série úloh, které začínají konstantou a přecházejí přes proměnnou dále generují otázku důkazu. Musíme se ptát, proč je výpočet s proměnnou rychlejší a zda je správný. Jestliže se nespokojíme se zkušou dosazením, pak musíme najít důkazovou metodu a předkládáme tím, zejména hloubavým žákům, bohatý studijní materiál. Doporučuji toto praktikum pro žáky nižších gymnázií (věkově žáky 7. a 8. tříd) a to jednak pro každého učitele, protože je to zdroj dalších výborných nápadů